

дублювання результатів зарубіжної нормотворчості; по-дев'яте, всі дослідження слід здійснювати у контексті галузевих досліджень, пам'ятаючи, що оцінювання результатів службової діяльності державних службовців є інститутом службового права, яке, у свою чергу, є підгалуззю адміністративного права. Отже, мають враховуватися пріоритети та результати сучасних вітчизняних галузевих правових досліджень з проблематики службового права, адміністративного-процедурного права. Результати відповідних тематичних правових досліджень мають слугувати базою для підготовки змін та доповнень до чинних законодавчих та підзаконних актів з питань оцінювання результатів службової діяльності державних службовців, а у подальшому мають бути враховані при підготовці й кодифікованих актів – Службового та Адміністративно-процедурного кодексів України, тим самим забезпечивши досконалу за змістом, ефективну у застосуванні, таку, що узгоджується із досягненнями сучасної вітчизняної правової науки, правову основу для оцінювання результатів службової діяльності державних службовців з метою підвищення результативності, ефективності та якості діяльності кожного окремого державного службовця та державної служби в цілому.

Список використаної літератури:

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. — Х. : Право, 2016. Т. 3 : Загальна теорія права / редкол. : О.В. Петришин (голова) та ін. : Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. — 2017. — 932 с.
2. Коломоєць Т.О. Адміністративне права України. Академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

Бондаренко Катерина Вікторівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАЦІОНАЛЬНО-БЕЗПЕКОВІЙ СФЕРІ

Публічне адміністрування національно-безпековою сферою потребує не тільки належного нормативного регулювання та ефективно побудованої системи органів, що його здійснюють, але й належної реалізації контрольно-наглядової діяльності. Крім

того, без належного контролю у цій сфері значною мірою ускладнюється процес притягнення до відповідальності порушників законодавства.

В юридичній літературі питання контролю та нагляду в державному управлінні та публічному адмініструванні розглядаються у різноманітних аспектах. Деякі фахівці більше уваги приділяють контрольній діяльності, зазначаючи при цьому, що нагляд є одним із підвидів контролю, інші відокремлюють нагляд від контролю, називаючи його самостійним видом діяльності, дехто контроль та нагляд називає синонімами. Можна погодитись із В.О. Козбаненком, В.М. Гаращуком, Д.М. Овсянком та іншими науковцями, які вважають, що за своїм сутнісним і правовим характером контроль та нагляд мають різне змістове навантаження.

Плутанина, а отже, і невизначеність між категоріями нагляду та контролю існує також і в чинному законодавстві. Так, у Законі України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» законодавець визначає адміністративний нагляд як систему тимчасових примусових заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених із місць позбавлення волі. Як видно, у запропонованому визначенні термін «нагляд» тлумачиться як «контроль», що зумовлює відповідну юридичну плутанину та невизначеність. Схожі погляди на нагляд і контроль знаходимо і в Законі України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», Кодексі законів про працю України тощо[1, с. 5].

Останнім часом вітчизняні дослідники все активніше використовують категорію «контрольно-наглядова діяльність» замість окремих понять «контроль» та «нагляд», що, з огляду, на законодавчу невизначеність та доктринальну близькість цих понять, вважається обґрунтованим. Контрольно-наглядова діяльність є однією із правових форм здійснення управлінської діяльності, а відтак досліджується у контексті реалізації і закріплення принципу розподілу державної влади. Це дає підстави деяким дослідникам розглядати контрольно-наглядову діяльність як четверту гілку державної влади [2, с. 117]. Такий підхід видається не зовсім правильним. Принцип розподілу влади передбачає функціональний поділ її повноважень між трьома гілками — законодавчою, виконавчою і судовою і при цьому контрольно-наглядові функції може виконувати кожна із названих владних гілок. Відтак, можна говорити лише про державно-владний характер контрольно-наглядової діяльності [3, с. 254].

Контрольно-наглядова діяльність, будучи невід'ємним правом і обов'язком органів державної влади, здійснюється у відповідності до приписів правових норм, забезпечує реалізацію конституційних принципів народовладдя, верховенства права і закону,

розподілу влади для нормального функціонування держави. Це дає підстави виокремити таку ознаку контрольно-наглядової діяльності, як забезпечення законності у державному управлінні та правопорядку у суспільстві у цілому.

Контрольно-наглядову діяльність можна характеризувати або з управлінської, або з юридичної точки зору. У першому випадку йдеться про функцію управління, стадію управлінського циклу, реалізацію принципу зворотного зв'язку в управлінні, у другому – про засіб забезпечення законності в реалізації виконавчої влади [4, с. 30].

У літературі слушно зазначається, що у загальній системі правових форм діяльності держави контрольно-наглядова діяльність посідає специфічне і властиве лише їй місце. Справа в тому, що її може бути спрямовано не лише на ті чи інші суспільні відносини, але й на інші види діяльності держави. У цьому плані контрольно-наглядова діяльність дозволяє забезпечити законність не лише стосовно громадян і суспільства, але й стосовно держави та тих правових форм її діяльності, через опосередкування яких реалізуються основні функції сучасної демократичної соціальної і правової держави. Із цієї причини ефективність контрольно-наглядової діяльності та її правове забезпечення чітко співвідносяться з рівнем забезпеченості принципу законності, який, на думку багатьох науковців, є базовим принципом будь-якої сучасної держави, що прагне бути демократичною і правовою [2, с. 120].

Контрольно-наглядову діяльність визначають як спрямовану на забезпечення законності і правопорядку у різних сферах суспільного життя однорідну діяльність уповноважених державних органів щодо своєчасного виявлення проблем, створення умов для їх вирішення та усунення конфліктів між владними і підлеглими структурами, що здійснюється за допомогою спеціальних правових засобів [3, с. 253]. О.Ф. Скакун характеризує контрольно-наглядову діяльність як правову форму діяльності органів держави, що має вираження в здійсненні юридичних дій у справі спостереження і перевірки відповідності виконання і додержання підконтрольними суб'єктами правових розпоряджень та припинення правопорушень певними організаційно-правовими засобами [5, с. 62]. І хоча наведені вище визначення дійсно відображають специфіку контрольно-наглядової діяльності, однак вони її характеризують лише як діяльність держави, залишаючи поза увагою таку важливу її складову, як громадський контроль.

Думається, що контрольно-наглядову діяльність можна визначати як правову форму публічної діяльності, спрямовану на забезпечення законності і правопорядку у різних сферах суспільного життя, що здійснюється суспільством, а також спеціально уповноваженими органами держави, і яка полягає у використанні

різноманітних форм та методів контролю і нагляду для перевірки законності та доцільності діяльності об'єктів такої діяльності.

Контрольно-наглядову діяльність в національно-безпековій сфері можна, у свою чергу, визначити як правову форму публічної діяльності, спрямовану на забезпечення законності і правопорядку у галузях національно-безпекової сфери, що здійснюється суспільством, а також спеціально уповноваженими органами держави, і яка полягає у використанні різноманітних форм та методів контролю і нагляду для перевірки законності та доцільності діяльності об'єктів такої діяльності.

Список використаної літератури:

1. Цвігун Д.П. Адміністративний нагляд органів внутрішніх справ у сфері забезпечення громадського порядку і громадської безпеки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 16 с.
2. Бистрик Г.М. Контрольно-наглядова діяльність як форма правової діяльності органів державної влади. *Держава і право*. 2009. Вип. 46. С. 115–123.
3. Бондар О.Г. Поняття контрольно-наглядової діяльності як основа дослідження контрольно-наглядової діяльності у сільському господарстві. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 1. С. 251–255.
4. Денисова А.В. Співвідношення контролю та нагляду. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 2 (4). С. 30–37.
5. Мельничук С. Контрольно-наглядова форма правозастосовної діяльності: особливості теоретичного розуміння. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 7. С. 62–68.

Корнута Людмила Михайлівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ: ПРОБЛЕМАТИКА ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сьогодні Україна переживає період активних змін та реформ. Змінюється законодавство, реформується підхід до публічного управління, визначаються нові пріоритети у функціонування державної служби та особи державного службовця. Так, Закон «Про державну службу» 2015 р. визначив абсолютно новий підхід до розуміння статусу державного службовця, його повноважень та особливостей професійної діяльності [2]. Закон закріпив принци-